

A Homokhátság elfeledett monostora

Ember legyen a talpán, aki az ország más, dombosabb-hegyesebb tájairól érkezve, a tökéletesen sík bugaci pusztában, a tanyák zegzugai között, a gyakran azonos elnevezések és egymást derékszögben keresztező utak, vagy a homokra nagy fáradtsággal telepített erdők nyiladékainak labirintusában eligazodik!

Odaérkezésemkor egy, a végtelen rónaságból éppen csak kiemelkedő, akácos erdőssávvá takart apró homokdombot kutattak a horizontot böngésző szemeim, mely hosszú évszázadok történelmi kérdéseire adta meg az utóbbi néhány évben, az egyébként országos hírt is keltő, végleges választ.

A történészek már jó ideje gyanakodtak, hogy a kiskun-sági Homokhátság szívében valaha virágzó középkori élet, sokszínű gazdagság és mindezeket keretező fejlett településhálózat lehetett. Valami egészen más világ, mint ami a mostani szemünk elé tárul, vagy ami, ha Bugac kerül szóba, a lelki szemeink előtt megjelenik. Csak a hazai írott források hiányában ezt bizonyítani nem lehetett.

A középkori nyugat-európai források pedig már akkor is nehezen birkóztak meg azazal a ténnyel, hogy a végtelen sztyeppvidékekről érkező, teljesen tájidegen kultúrát hordozó lovas-nomád magyarok, hogyan építhették ki, alig 100-150 évvel a megkeresztelkedésük után, Közép-Európa vezető nagyhatalmává a Magyar Királyságot.

Az alföldi tájat e középkori források földalatti házakban szűkölködő, szinte putrikban lakó, alacsony gazdasági és kulturális fejlettségű, pásztorkodó-állattartó vad vidékeknek tüntették fel, megjegyzem többségében anélkül, hogy valaha is jártak volna e tájon.

A Bugac melletti Felsőmonostor homokdombja (Monostordomb) azonban nem illik ebbe, az egyébként valljuk be általunk is átvett, korai középkori magyar alföldi képbe. Sőt, annyira nem, hogy a Pétermonostora nevezetű település mélyben rejtőző nyomainak régészeti feltárása teljességgel átirta a történelem könyveink erre vonatkozó oldalait.

Az ásítás során egészen elképesztő méretű (21 méter hosszúságú, 13 méter szélességű), díszes kőfaragványokban, faragott járólapokban, cizellált templomi berendezésekben gazdag, három hajós, előcsarnokos, két tornyos bazilika alapjai kerültek elő, melyet ráadásul egy monostor, vagyis szerzetesi rendház is kiegészített.

Az egyházi épületkomplexum csak a középpontját jelentette a halastavakkal, gyümölcsösökkel körülvett, az élettől

lűktető, fontos kereskedelmi, hadi keresztutak metszéspontjában fekvő településnek. A kereszteshadjáratok idején a Szentföldre húzódó felvonulási útvonalon jelentős pihenő, pénzváltó és szakrális megállóhely volt.

Az 1130-1150 között épült nemzetségi egyházas hely a Becse-Gergely nemzetség birtokában volt. A nemzetségi bazilika végső formáját, többszöri bővítések, átépítések során a 13. században nyerte el. A gazdagságát jól jellemzi, hogy a belső terek jó részét grecsei vörösmárvány (az Alföld közepén!) burkolat borította, s a közeli nagy sírszámú temető pedig a jelentős létszámú kiszolgáló személyzetre utal. A kapcsolódó – vagy bencés, vagy ágostoni – emeletes, zárt kerengőt is tartalmazó kolostorépület, több mint egy méter vastag, vakolt, réti mészkő kváderkövekből épült.

A 2011 és 2013 között zajlott ásítások során több mint 300 aranyozott dísztárgy került elő, köztük több nagy értékű kegytárgy, mint pl. egy zománcozott, aranyozott Szent Péter ereklyetartó.

De, hogy milyen a magyar történelmi rögvalóság, azt az 1241/1242-es tatárjárás jelzi, melynek az egész országra kiterjedő borzalmas emberi, és anyagi pusztításaival (kb. 4-500.000 a halottak száma, de vannak 1 milliós veszteséglisták is!) meglehetősen keveset foglalozik a hazai köztudat.

Pedig a jelenkor sem mentes ennek szörnyű hatásai alól! Hiszen az Alföld eredeti, sűrűn aprófalvas településszerkezete, köztük pl. a Homokhátság gazdag kulturális, szellemi és gazdasági központja, Pétermonostor is, szinte teljes egészében és visszafordíthatatlanul elpusztult.

Bugac mai neve, amely a bikatartásra utaló kipcás-török elnevezés, már a tatárjárás embervesztését pótlandó, betelepített kunok emlékét őrzi, s nekünk már az általuk kialakított pusztai nagyállattartó világ, s nem az eredeti honfoglaló őseink által létrehozott Pétermonostora az igazán magyar ízü alföldi vidék.

Furcsa dolog ez. Kicsit olyan, mint a Thaly Kálmán által a 19. század végén írt (hamisított?) valódi kurucdalok, melyeket az iskolában tanultunk. De hála a régészek kitartó és sikeres munkájának, a történelmi tények megkerülhetetlenek és kézzel foghatók, jó részük még most is Bugac már nem is olyan sívó homokjában várja a napvilágra kerülést.

Nagy László

Fotók: **Mőcsényi Miklós** (panorámakép), **Nagy László**

Rekonstrukció: **Kecskeméti Katona József Múzeum**

Átfogó országfásítási terv készül

Ötvenmillió facsometét is elültethetnek az erdők megújításáért

Ősszel folytatódik az állami erdőkben az idei faültetési program, a tavaszi és őszi szezonban így akár csaknem ötvenmillió csemetével gyarapodhat az állomány. Az évtizedek óta tartó programoknak hála, Magyarországon folyamatosan nő az erdőterületek aránya. Az Agrárminisztérium szerint ahhoz, hogy a klímaváltozásra megfelelően reagáljanak az ország erdészetei, hosszú távon jelentős modernizációra és kapacitásbővítésre van szükség a csemetekertekben. Mintegy 22 millió facsometét ültettek el az állami erdőgazdaságok február–március fordulójától április elejéig, a facsometék kilombosodásáig, legközelebb pedig idén ősszel, a lombhullás idején kezdődik az új erdősí-tési szezon, amikor várhatóan a tavasz-nál is több csemetét ültetnek el. A minisztérium arra is felhívta a figyelmet, hogy az állami erdészetek mellett további több millió facsometét ültettek el a ma-

gán-erdőgazdálkodók is. Az Agrárminis-
tériumban jelenleg készül az átfogó or-
szágfásítási program tervezete, aminek
célja, hogy tovább növelje az ország fá-
val borított területét.

Forrás: **Magyar Nemzet**

https://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/atfogo_orszagos_fasitasi_terv

Tóth Jánost neveztek ki a FAGOSZ főtítkárává

Felmentését kérte Mőcsényi Miklós
Mőcsényi Miklós (67) felmentését kérte 2019. március végével a főtítkári teendők ellátása alól, melyet az elnökség március 26-i ülésén elfogadott, és az elnök – mint munkaadó – ennek megfelelően aláírta a felmentő levelet. Mőcsényi Miklós javaslatára az elnökség elfogadta, az elnök pedig ennek megfelelően aláírta a határozatlan idejű munkaszerződést Tóth Jánossal, az eddigi szakmai titkárral, hogy 2019. április 1-től a FAGOSZ főtítkára legyen. Ugyanakkor

az elnökség, így egyben az elnök jóváhagyásával Tóth János főtítkár részidős nyugdíjas szaktanácsadóként alkalmazza 2019. április 1-től Mőcsényi Miklóst, határozatlan időre. Elsődleges feladata a FATÁJ szaklap gondozása és szükség szerinti egyéb feladatok ellátása.

Forrás: **FAGOSZ**

https://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/fagosz_fotitkar_toth_janos

Új vezető a Pilisi Parkerdőnél

Reinitz Gábor a vezérigazgató

Dr. Nagy István agrárminiszter 2019. március 19-től Reinitz Gábort nevezte ki a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatójává. Szakmai pályáját a Pilisi Parkerdő Visegrádi Erdészeténél 1997-ben műszaki vezetőként kezdte, 2005-től műszaki igazgatási főmérnök, 2017-től vezérigazgató-helyettes volt. A Pilisi Parkerdő Zrt. korábbi vezérigazgatóját, Zambó Pétert idén februárban az Agrárminisztérium Földügyekért Felelős Államtitkárság felelős államtitkárává nevezte ki Áder János köztársasági elnök.

Forrás: **Pilisi Parkerdő Zrt.**

https://www.oee.hu/hirek/agazati-szakmai/pilisi_parkerdo_elen_uj_vezerigazgato

Szakértelem – Erkölc – Összetartozás

Országos Erdészeti Egyesület

Adószámunk: 19815905-2-41

Kedves Olvasónk!

- Ha fontos számodra az *Erdészeti Lapok* megjelenése;
- ha fontos a Vándorgyűlés, az erdészbarátság;
- ha fontos az erdőkért végzett szakmai munka és még számos kiemelt ügy az érdekeink képviselőjében,

akkor kérjük, adód 1%-ának felajánlásával támogasd Egyesületünket!

A fel nem ajánlott 1% számunkra egy elvesztett lehetőség.

Reméljük, támogatásra méltónak találod a munkánkat!

Felajánlásodat, támogatásodat hálással köszönjük!

Csúcstechnika a részletekben STIHL. És kész.

A STIHL benzines motorfűrészerei a kertápolás nagy teljesítményű és megbízható segédeszközei. Kiválóan alkalmasak tűzifa daraboláshoz, kisebb fák kivágásához és fa építőanyagok feldolgozásához. Egyszerűen kezelhetők és kialakításuknak köszönhetően erőkímélő munkát tesznek lehetővé. A STIHL MS 251 benzines motorfűrész tökéletes választás a ház körüli munkákhoz. Könnyű szerkezetű, strapabíró és környezetkímélő, ráadásul most kiemelten kedvezményes áron kínáljuk.

Az akció **2019 április 1. és május 31.** között
vagy a készlet erejéig érvényes!

ANDREAS STIHL KFT.
2051 Biatorbágy-Budapark, Paul Hartmann u. 4.
Telefon: (+36-23) 418-054
Akción termékek: stihlnemzedek.hu
Általános információk: stihl.hu

**STIHL MS 251
motorfűrész**

141 900 Ft helyett

129 900 Ft

STIHL®